

ŠTÚDIE

KOLOMAN TARÁBEK

HLAVNÉ KLIMATICKO-GEOGRAFICKÉ CELKY
ČESKOSLOVENSKEJ (SOCIALISTICKEJ) REPUBLIKY

Koloman Tarábek: Principal climato-geographical units of the Czechoslovak Socialist Republic. Geografický časopis, Bratislava 1974, XXVI, 2, 4 maps, 2 tables, 22 lit. cit.

Climate, as a component of landscape in the system of landscape complex, was differentiated into spatial units, by analysing the factors and conditions forming the climate and according to the occurrence of soil-bioclimatic components of the landscape. The factor „radiation and air masses“ manifests itself in the circulation of air, the condition „ocean-continent“ in the oceanity or continentality of climate, and the condition „relief“ in the climate of lowlands, mountain plateaus and mountain slopes. The territory of Czechoslovakia is divided in the oceanic climatic macroregion of the Czech massif and the continental macroregion of Czechoslovak Carpathians. These districts are divided, according to the relief, into the climate of lowlands, intramountain hollows, mountain plateaus and slopes, and they exhibit individual orographical regions. Each region has a specific spectrum of climatic areas spatially complying with the zonality of bioclimatic soil types.

V tomto článku podávame stručné výsledky z práce o klimaticko-geografickom členení ČSSR, ktoré sme urobili v rokoch 1968–1971 v rámci štátnej úlohy Geografická regionalizácia ČSSR na Geografickom ústave SAV v Bratislave. Podľa vzájomnej dohody Geografický ústav ČSAV v Brne zasa urobil regionalizáciu klímy ČSSR podľa vlastnej empirickej klimatickej klasifikácie.

Ďalej opísané členenie predstavuje iba priestorovú diferenciaciu klimaticko-geografických celkov ČSSR a jej hlavné odôvodnenie. V ďalších rokoch sa pokračuje v štúdiu celkov z aspektu krajinných komplexov na Slovensku.

PRINCÍPY A METÓDY KLIMATICKO-GEOGRAFICKEJ REGIONALIZÁCIE

V koncepcii práce sme sa riadili podľa týchto hlavných princípov regionalizácie:

1. Pridržiavame sa názoru, že objektom geografického štúdia je systém krajinného komplexu, pri ktorom rozoznávame buď komplex komponentov celej geografickej sféry, alebo komplex fyzickogeografickej sféry čiže prírodného geosystému. Klímu potom považujeme za komponenta krajiny.

2. Spätosť klimatického komponenta s ostatnými komponentmi krajiny má dynamický charakter, ktorý sa uskutočňuje vzájomnou výmenou látok a energie, z čoho vyplýva, že na priestorovú diferenciáciu klímy používame princíp genézy a procesov, ako aj princíp priestorovej diferenciácie klímy celkov bioklimatických komponentov.

3. Geografickým princípom diferenciácie komplexov je priestorovosť a špecifický vzťah ich zložiek navzájom v komplexe. Geografia potom študuje krajinu ako priestorový komplex a zároveň aj priestorovú diferenciáciu komponentov so vzťahmi ku krajine. Klimaticko-geografické priestory sme získali analýzou klímotvorných faktorov a podmienok, ako aj analýzou klímy pôdnobioklimatických územných celkov.

4. Klímotvorné faktory a podmienky majú zonálny a azonálny charakter. Na rôznych taxonomických stupňoch klimaticko-geografických jednotiek platia striedavo zonálne a azonálne procesy atmosféry, a to približne takto:

a) zonálny faktor *radiácia a vzdušné hmoty* tvoria našu miernu klimatickú zónu. Vplyv faktora sa prejavuje na cirkulácii vzduchu miernej klímy,

b) azonálna podmienka *oceán-pevnina* člení zónu na klimatické oblasti. Jej vplyv sa prejavuje na oceanite a kontinentalite podnebia,

c) azonálna podmienka *relieľ* člení oblasti na klimatické regióny. Jej vplyv sa prejavuje na procesoch nížinnej, kotlinovej a horskej klímy, ako aj na klíme náhorných plošín,

d) v klimatických regiónoch sú klimatické okrsky zhodné so zónami pôdnoklimatických zložiek krajiny. Klimatické okrsky sa vyznačujú iba rôznou intenzitou procesov a hodnotami klimatických prvkov v regióne.

Klimatické zóny a oblasti (a, b) sú jednotkami genetickej klimatickej klasifikácie Alisova a Poltarausa, ktorí odporúčajú oblasť ďalej členíť s prihliadnutím na súbor všetkých fyzikogeografických podmienok, teda foriem reliéfu, solárnej expozície, charakteru rastlinstva a i. [2].

5. Klimatické procesy vyjadrujeme v priestore numericky, a to hodnotami vybraných klimatických prvkov, ktoré sú spracované matematickologickým postupom. Mapy januárových a júlových teplôt, ako aj ročných zrážok smerodajných pre vysvetlenie klimatických procesov, premietli sme na jednu mapu, kde sme dostali rôzne malé plošky s určitými kombináciami spomenutých klimatických prvkov, podľa Böhma tzv. klimatické znaky [5] znázornené na mapách 1 a 2.

Klimatické znaky získané Böhmovou metódou sme zoskupovali do väčších celkov. t. j. do klimaticko-geografických jednotiek na základe špecifických priestorových štruktúr — znakov. Priestorové štruktúry považujeme za súbory s určitými kombináciami klimatických prvkov s veľkosťou plôch, ktorými sa súbory navzájom líšia. Regionalizáciu sme preto uskutočnili cestou zdola nahor.

6. Hranice medzi týmito priestormi sa približne zhodujú so základnými makroformami reliéfu (nížin, kotlín, pohorí a horských plošín), pretože izolínie klimatických prvkov, ako aj priestorové štruktúry znakov sa zhodujú s morfografickými celkami povrchu. Ak vezmeme do úvahy, že s morfografickými celkami povrchu a s ich kvalitatívnymi hodnotami sa zhodujú aj špecificky uzavreté spektrá zón pôdnobioklimatických zložiek krajiny so samostatnými vzájomnými vzťahmi [6, 19, 13, 15], medzi klimaticko-geografickými celkami a základnými formami reliéfu je priestorová zhoda, a preto aj hranice medzi klimaticko-geografickými celkami sú orografické, ktoré považujeme za pomocné. Vymedzené priestory boli diferencované klimatickými znakmi, vybranými iba pre vyjadrenie procesov. Genetickým princípom získané priestory majú tak platnosť pre krajinné celky.

7. Základné formy reliéfu, t. j. nížiny, kotliny, plošiny a pohoria modifikujú procesy

ovzdušia, čím sa klimatické a s nimi aj pôdnobioklimatické pomery menia na nížinách horizontálne, a to z centra nížin k ich okrajom, podobne ako v kotlinách a na horských plošinách, a v samom pohorí sa menia vertikálne, teda so zmenou nadmorskej výšky. Vplyvy procesov síce prenikajú za orografické hranice, ale iba do určitých vzdialeností.

8. Vplyv azonálnej podmienky *oceán-pevnina*, ako aj azonálnej podmienky *reliéf* sa v prvom rade prejavuje numerickým vyjadrením oceanity a kontinentality, ktoré kladieť v klasifikácii na prvé miesto. Pre územie Českej vysočiny, ktoré má podľa genetickej klasifikácie [1] atlanticko-kontinentálnu klímu, z pracovných dôvodov sme použili zjednodušený názov oceánska klíma, a preto územie ös. Karpát, patriace podľa genetickej klasifikácie do kontinentálno-európskej klímy, dali sme názov kontinentálna klíma. Všade sme rozlíšili individuálne regióny podľa teplotných amplitúd.

Takto sme diferencovali klímu nížin, kotlin, horských plošín a pohorí, v ktorých individuálne orografické jednotky majú vedľa osobitnej amplitúdy aj osobitnú priestorovú štruktúru klimatických znakov. Teplotné amplitúdy a klimatické znaky však vyjadrujú iba odlišnosť procesov ovzdušia. Aby sme vyjadrili hlavnú teplotnú a vlhkosťnú vzájomnú diferenciaciu regiónov, teplotné súbory v klimatických znakoch sme rozložili do skupín v zmysle kritérií, podľa akých ös. klimatológovia (Konček, Petrovič, Rein) vymedzili teplú, mierne teplú a chladnú klimatickú oblasť v öSSR. Sú to tieto kritériá:

Teplá klíma: počet letných dní (s max. 25 °C a viac) v roku nad 50. Približne súhlasí s priemernou júlovou teplotou 17 až 18 °C v ös. Karpatoch a 18 až 18,5 °C v Českej vysočine.

Mierná klíma: počet letných dní v roku pod 50 a júlová teplota v Českej vysočine nad 15 °C, v ös. Karpatoch nad 16 °C.

Chladná klíma: priemerná teplota júla v Českej vysočine pod 15 °C, v ös. Karpatoch pod 16 °C, mierne chladná od 12 do 15, resp. 16 °C, chladná od 12 do 10 °C a studená pod 10 °C.

Klíma s miernou zimou má priemernú teplotu januára do -3 °C, klíma s chladnou zimou od -3 do -5 °C, klíma so studenou zimou pod -5 °C.

Klasifikovanie vlhkosti našej klímy vyjadrujú Indexy zavlaženia (Iz) podľa Končeka. Indexy sa nenachádzajú v klimatických znakoch, avšak sme ich použili, pretože lepšie vyjadrujú vlhkosť ako zrážkové úhrny. Schéma indexu je takáto: Iz pod -20 má klíma suchá, medzi -20 až 0 má klíma mierne suchá, 0 až 60 má klíma mierne vlhká, 60 až 120 má klíma vlhká a nad 120 má klíma veľmi vlhká.

V pohoriach asi nad 800-1000 m n. m. a s ročnými zrážkami asi nad 1000 mm používanie predbežne názov *výrazne vlhká*.

ölenenie klimaticko-geografických regiónov na okrsky sme robili podľa klimatickej kvality zón bioklimatických pôdnych typov, a to najmä preto, že pôdy sú síce menej citlivou zložkou v krajine ako vegetácia, ale práve preto sa dosiaľ lepšie zachovala [19]. Teplotné vlhkosťné rozlíšenie regiónov približne súhlasí s rozlíšením podľa počtu vertikálnych zón bioklimatických pôdnych typov.

Tým sme dosiahli hrubé ölenenie klimaticko-geografických priestorov územia öSSR, ktoré možno bližšie špecifikovať nielen pomocou nami uvedených klimatických znakov, ale aj pomocou iných znakov, zostavených z ľubovoľných klimatických prvkov alebo aj pomocou podrobnejšej diferenciacie pôdnych zón.

9. V porovnaní s tradičnými empirickými klimatologickými klasifikáciami, kde sa rajóny menia iba s nadmorskou výškou a ako klasifikačné kritériá sa používajú významné hodnoty prvkov, klimaticko-geografické jednotky sú samostatnými priestormi a ako sme už povedali, so špecifikami procesov ovzdušia, priestorových štruktúr klimatických

znakov, pôdnobioklimatických zonálností, ako aj špecifikami vzťahov k ostatným komponentom krajiny.

10. Priestorové jednotky sú kvalitatívnymi individuami a ide teda o individuálnu regionalizáciu, pretože jednotky majú charakter neopakovateľných samostatných celkov. Okrem individuálnych priestorových štruktúr klimatických znakov a klimatických spektier pôdnobioklimatických zón svedčí o tom individuálna kvalita jedného pôdneho typu v rôznych klimatických regiónoch [22], ako aj tabuľka charakteristík klimatických prvkov v klimatických regiónoch (tab. 1 a 2).

CHARAKTERISTIKA KLIMATICKO-GEOGRAFICKÝCH CELKOV

Územie ČSSR v zmysle genetickej klimatickej klasifikácie podľa Alisova [1] sa nachádza v miernej klimatickej zóne, kde Česká vysočina patrí do atlanticko-kontinentálnej oblasti (v práci oceánskej) a čs. Karpaty do kontinentálno-európskej (v práci kontinentálnej) klimatickej makrooblasti, ktoré sa líšia aj podľa klimatických znakov. Podľa zoskupovania znakov priestory makrooblastí členíme na oblasti a regióny.

Miernu klímu môžeme všeobecne charakterizovať radiačnou bilanciou 20–60 Kcal/cm²/rok a vzduchom miernych šírok. Územie ČSSR vykazuje asi 47–30 Kcal/cm²/rok [21] a cirkuláciu vzduchu arktického a tropického pôvodu, rôzne transformovaného na vzduch miernych šírok, ktorý k nám prichádza v prevažnú časť roka od oceánu. Tento smerom do vnútrozemia nadobúda postupne vlastnosti kontinentálneho vzduchu. Procesy ovzdušia sú pritom odlišne modifikované na nížinách a odlišne v pohoriach, a preto v každej klimatickej makrooblasti rozlišujeme osobitné klimatické oblasti nížin a klimatické horské oblasti, diferencované na oblasť kotlín, horských plošín a strání.

1. KLIMATICKÁ MAKROBLASŤ ČESKEJ VYSOČINY

Podľa mapy klimatických znakov má oceánsku klímu s ročnou amplitúdou priemerných mesačných teplôt (ďalej iba teplotné amplitúdy) medzi 22 až 16, resp. 15 °C. Podľa Alisova je to klíma so vzduchom atlantickým, oceánskeho charakteru a so vzduchom transformovaným na kontinentálny. Cirkulačne a vlhkosne je ovplyvnená najviac západným prúdením ovzdušia. Územie má nadmorskú výšku asi 150–1602 m, s povrchom silne denudačne zarovnaným a s prevahou horských plošín. Rozoznávame tu oblasť Českej kriedovej tabule s nížinnou klímou, oblasť kotlín s kotlinovou klímou, oblasť horských plošín s rovinnou klímou a oblasť okrajových pohorí s klímou strání.

1.1 *Oblasť Českej kriedovej tabule* má oceánsku nížinnú klímu s teplotnou amplitúdou 21 až 19 °C, nadmorskú výšku asi 150–690 m a základné indexy klimatických znakov 4, 6 a 8. Táto klíma má najteplejšie zimy a najmenej zrážok v ČSSR. Smerom k severnej horskej obrube nížiny teploty klesajú a pribúdajú zrážky. Je tu:

Región rovinnnej až pahorkatinnej časti tabule (okrem Ralskej pahorkatiny) s prihorskou nížinnou klímou, s teplotnou amplitúdou 21 až 19 °C, s teplou až mierne teplou, suchou až vlhkou klímou s nadmorskými výškami asi 150–450 m. Základné indexy klimatických znakov sú 4, 6 a 8.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny černozezí, znaky 4.2, 4.4, 6.3, 6.6, 6.9, $I_z = -20$ až 0.

Klíma zóny hnedozemí, znaky 4.10, 6.10, 6.12, 6.13, 8.11, 8.15, $I_z = -20$ až 60.

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 6.7, 6.13, 6.21, 6.22, $I_z = 0$ až 60.

Región Ralskej pahorkatiny s vertikálnou zonálnosťou nížinnej klímy,

teplotnou amplitúdou 20 až 19 °C, klíma mierne teplá a mierne vlhká. Nadmorská výška asi 250—690 m, základné indexy klimatických znakov 6, 8. Je tu iba klimatický okrskok.

Klíma zóny illimerizovaných pôd, ktoré sme už opísali.

1.2 *Oblasti pohorí Českej vysočiny.* Podľa klimatických znakov sa v nich rozlišuje klíma kotlín, horských plošín a horských strání s teplotnou amplitúdou 21 až 15 °C. Oproti čs. Karpatom klimatické prvky Českej vysočiny sa rýchlejšie menia s nadmorskou výškou a tiež vertikálna zonálnosť pôd krajiny asi od 400 do 500 m n. m. sa tu líši od zonálnosti v čs. Karpatoch. Napr. zóny od 900 do 1200 m Českej vysočiny zodpovedajú zónam od 1200, resp. 1400 do 1800 m n. m. v čs. Karpatoch.

Oblasť horských kotlín Českej vysočiny. Ich kotlinová klíma má teplotnú amplitúdu 20 až 18 °C, nadmorskú výšku asi 200—500 m a základné indexy klimatických znakov 6, 8 a 10. Rozlišujeme tu:

Región Mosteckej panvy s teplotnou amplitúdou 20 až 19 °C, s mierne teplou a suchou klímou. Nadmorská výška asi 200—300 m, s indexmi klimatických znakov 6, 8 a 10, $I_z =$ pod -20 .

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny černoze, znaky 6.1, 6.3.

Klíma zóny hnedozemí, znaky 6.6, 6.8.

Klíma zóny illimerizovaných pôd, indexy znakov 6, 8, 10.

Región Plzenskej panvy s teplotnou amplitúdou 20 až 18 °C, s mierne teplou a suchou klímou. Nadmorská výška asi 290—400 m, klimatické znaky 6.7, 8.5, 8.6, 10.1, $I_z =$ pod -20 .

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny hnedozemí, znaky 6.7, 8.5, 8.6, 10.1.

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znak 8.5.

Región Chebskej a Sokolovskej panvy s teplotnou amplitúdou 19 až 18 °C, s mierne teplou a s mierne suchou klímou. Nadmorská výška asi 350—500 m, základné indexy klimatických znakov 6, 8 a 10, $I_z = -20$ až 60. Je tu iba klimatický okrskok

Klíma zóny illimerizovaných pôd, ktorú sme už opísali.

Región Třebonskej a Budějovickej panvy s teplotnou amplitúdou 20 až 19 °C, s mierne teplou a s mierne suchou klímou. Nadmorská výška asi 350—500 m, klimatické znaky 6.7, 6.10, 6.13, 6.17, 8.16, 8.20, $I_z = -20$ až 0. Je tu iba klimatický okrskok.

Klíma zóny illimerizovaných pôd, ktorú sme už opísali.

Región Libereckej panvy s teplotnou amplitúdou 20 až 19 °C, s mierne teplou a s veľmi vlhkou klímou. Nadmorská výška asi 250—500 m, klimatické znaky 6.21, 6.30 a 8.24, $I_s =$ nad 120. Je tu iba okrskok.

Klíma zóny illimerizovaných pôd, ktorú sme už opísali.

Oblasť horských plošín Českej vysočiny. Má klímu rovín na denudačne zarovnanom povrchu, zaberajúcim prevažnú časť územia Českej vysočiny s teplotnou amplitúdou 19 až 20 °C, na západnej časti 19 až 18 °C a na východnej časti 20 až 21 °C. Nadmorská výška asi 450—1000 m, základné indexy klimatických znakov 6 a 8 a čiastočne 4 a 10. Oblasť predstavujú Českomoravská vrchovina, Brněnská vrchovina, Středočeská pahorkatina, Plzenská pahorkatina (okrem Plzenskej kotliny), Brdská podsústava, Všerubská vrchovina, Podčeskoleská pahorkatina, Smřčiny, Slavkovský les, Doupovské hory, Tepelská vrchovina, České středohoří, Děčínská vrchovina, Frydlantská pahorkatina, Šluknovská pahorkatina, Lužické hory, Krkonošské podhůří, Broumovská vrchovina, Podorlická pahorkatina, časť Hanušovickej vrchoviny, Zábřežská vrchovina, Mo-

helnická brázda, Nízky Jeseník, časť Rychlebských hôr, Žulovská pahorkatina a Zlatohorská vrchovina. V zhode s členitosťou povrchu a klimatickými znakmi je tu

Región rovinatej časti plošín na zarovnanej časti uvedených pohorí s rovinnou klímou, s teplotnou amplitúdou 18 až 20 °C, s mierne teplou, mierne suchou až vlhkou klímou. Nadmorské výšky asi 450–600 m a klimatické znaky so základnými indexmi 6 a 8, v strednej a vo východnej časti čiastočne 4, $I_z = -20$ až 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny hnedozemí, znaky 4.4, 4.5, 6.2, 6.3, 6.4, 6.6.

Klíma zóny illimerizovaných pôd, základné indexy 6 a 8.

Región vyvýšenej časti plošín Dražanskej vrchoviny, strednej časti Českomoravskej vrchoviny a Stredočeskej pahorkatiny, Brdov, Českého stredohoří, Děčínskej vrchoviny, Šluknovskej pahorkatiny, Lužických hôr, Krkonošského pohoria, Broumvskej vrchoviny, strednej časti Nízkeho Jeseníku a Podorlickej pahorkatiny s vertikálnou diferenciáciou klímy plošín s teplotnou amplitúdou 18 až 20 °C. Mierne teplá, mierne vlhká až vlhká klíma. Nadmorská výška asi 600–700 m, klimatické znaky medzi 6.10–6.35 a 8.10–8.20, $I_z = 0$ až 120. Je tu iba klimatický okrsk.

Klíma zóny hnedých lesných pôd, ktorú sme už opísali.

Región horských častí plošín Žďárskych vrchov, Jihlavských vrchov, Slavkovského lesa, Doupovských hôr, Tepelskej vrchoviny a Ještědského pohoria s vertikálnou zonálnosťou klímy plošín, s teplotnou amplitúdou 18 až 20 °C. Nadmorská výška asi 600–1000 m, s mierne teplou až chladnou, s mierne vlhkou až veľmi vlhkou klímou. Klimatické znaky nad 6.20, nad 8.20 a nad 10.5, $I_z = 0$ až 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny hnedých lesných pôd, znaky so základnými indexmi 6 a 8.

Klíma zóny horských podzolov, znaky so základnými indexmi 6, 8 a 10.

Oblasť horských strání Českej vysočiny s klímou strání v členitých okrajových pohoriach s teplotnou amplitúdou 19 až 16 °C, nadmorská výška asi 250–1600 m, klimatické znaky so základnými čísлами 7, 8, 9, 10, 11, 12 a 13, $I_z = 60$ až nad 120. V zhode s povrchom a s priestorovou štruktúrou klimatických znakov je tu:

Región Krušných hôr s teplotnou amplitúdou 19 až 16 °C, s mierne teplou až chladnou, vlhkou až výrazne vlhkou klímou s nadmorskými výškami asi 300–1244 m, klimatické znaky 10 a 11, menej 8, 9 a 12, $I_z = 60$ až nad 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny hnedých lesných pôd, znaky najmä 9, 10 a 11.

Klíma zóny horských podzolov nad 850 m n. m., znaky najmä 12, 11, 10 a čiastočne aj 9.

Región Jizerských hôr, Krkonoš a Ještědského pohoria s teplotnou amplitúdou 20 až 16 °C, s mierne teplou až studenou, veľmi vlhkou až výrazne vlhkou klímou s nadmorskými výškami asi 500–1600 m a s hlavnými indexmi klimatických znakov 6, 8, 9, 10, 11, 12 a 13, $I_z =$ nad 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny hnedých lesných pôd, klimatické znaky najmä 11, 9, 8 a 6.

Klíma zóny horských podzolov nad 950 m n. m., znaky najmä 13, 12, 11, čiastočne 9, 8 a 6.

Región Šumavy a podhoria Šumavy s teplotnou amplitúdou 19 až 16 °C, s mierne teplou až chladnou, vlhkou až výrazne vlhkou klímou. Nadmorská výška asi 500–1370 m, klimatické znaky základných indexov 8, 9, 10, 11 a 12, $I_z = 60$ až nad 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny hnedých lesných pôd, znaky najmä 8, 9 a 10.

Klíma zóny horských podzolov nad 1000 m n. m., znaky najmä 11, 12, 10 a 9.

Región Českého lesa s teplotnou amplitúdou 19 až 17 °C, s mierne teplou až mierne chladnou, vlhkou až výrazne vlhkou klímou. Nadmorská výška asi 500—1042 m, klimatické znaky 8.16, 8.17, 8.20, 8.21, 8.24, 8.25, 8.27, 8.30, 10.13, 10.14, 11.4, $I_z = 60$ až nad 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny hnedých lesných pôd, znaky 8.16—10.13.

Klíma zóny horských podzolov nad 900 m n. m., znaky 11.4, 10.14.

Región Hrubého Jeseníka, Kralického Sněžníka, Rychlebských hôr a Hanušovskej vrchoviny Jeseníka s teplotnou amplitúdou 20 až 17 °C, s mierne teplou až chladnou, vlhkou až výrazne vlhkou klímou. Nadmorská výška asi 450—1492 m. Základné indexy klimatických znakov 6, 8, 9, 10, 11, 12, $I_z = 60$ až nad 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny hnedých lesných pôd, znaky 6, 8, 9.

Klíma zóny horských podzolov nad 1100, resp. 1000 m n. m., znaky 8, 9, 10, 11.

Región Orlických hôr s teplotnou amplitúdou 20 až 19 °C, s mierne teplou až mierne chladnou, vlhkou až výrazne vlhkou klímou. Nadmorská výška asi 500—1115 m, klimatické znaky 6.23, 6.27, 6.31, 6.32, 6.36, 8.25, 8.30, 8.32, 9.5, $I_z = 60$ až nad 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny hnedých lesných pôd, znaky 6 a 8.

Klíma zóny horských podzolov nad 1000 m n. m., znaky 9 a 8.

2. KLIMATICKÁ MAKROBLASŤ ČS. KARPÁT

Podľa mapy klimatických znakov má kontinentálnu klímu s teplotnou amplitúdou 24 až 15 °C, podľa Alisova s kontinentálnejším vzduchom, ktorý je oproti predošlému viac transformovaný súšou. Cirkulačne okrem západného prúdenia je ovplyvnená aj južným prúderím, ktoré je na zrážky najvýdatnejšie. Januárové teploty má -1 až -11 °C, júlové 20,3 až 4 °C, ročné zrážky 530—2200 mm. Územie má nadmorskú výšku asi 103—2655 m, s povrchom veľmi členitým, v ktorom dominujú tri základné makroformy reliéfu a to nížiny, medzihorské kotliny a pohoria. Podľa mapy klimatických znakov a priestorovej diferenciacie ostatných zložiek krajiny rozoznávame tu oblasti nížin s nížinou klímou, oblasti medzihorských kotlin s kotlinovou klímou a oblasti pohorí s klímou strání.

2.1 *Oblasti nížin.* Podľa klimatických znakov sú diferencované na moravské úvaly so Zálorskou nížinou, na Podunajskú nížinu a na Východoslovenskú nížinu.

Oblasť moravských úvalov, Záhorskej nížiny, Chřibov, Ždanického lesa, Litensčických a Pavbuských vrchov má nížinnú klímu s teplotnou amplitúdou 22 až 20 °C. Nadmorská výška asi 150—580 m a klimatické znaky so základnými indexmi 3, 4 a 6. Je tu:

Región Dyjskosvrateckého a západnej časti Hornomoravského úvalu a Vyškovskej brázdy s príhorskou nížinnou klímou, teplotnou amplitúdou 21 °C, s teplou miernou zimou, suchou až mierne vlhkou. Nadmorská výška asi 165—290 m, klimatické znaky 3.3, 4.1, 4.3, 4.4, 4.7, $I_z =$ pod 20 až 60.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny černozemí, znaky 3.3, 4.1, 4.3, 4.7.

Klíma zóny hnedozemí, znaky 4.4, 4.7, 6.13, 6.18.

Región Dolnomoravského a východnej časti Hornomoravského úvalu a Záhorskej nížiny s príhorskou nížinnou klímou a teplotnou amplitúdou 21 °C, s teplou miernou zimou, mierne suchou až mierne vlhkou. Nadmorská výška asi 136–290 m, klimatické znaky 4.3, 4.7, 4.9, 4.10, 4.14, 4.15, 4.20. 6.13, Iz = –20 až 60. Na Záhorskej nížine zo substrátových príčin pôdne zonálnosti nie sú dobre vyvinuté.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny černoze, znaky 4.3, 4.6, 4.7, 4.10.

Klíma zóny hnedozemí, znaky 4.10, 4.14, 4.15, 4.20.

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znak 4.20.

Región Chřibov, Ždanického lesa, Litenčických a Pavlovských vrchov s vertikálnou zonálnosťou nížinnej klímy, s teplotnou amplitúdou 20 až 21 °C, s teplou až mierne teplou, mierne suchou až mierne vlhkou klímou pri miernej až chladnej zime. Nadmorská výška asi 250–587 m, klimatické znaky 3.3, 3.5, 4.3, 4.4, 4.21, 4.7, 6.13, 6.17, 6.21, 6.22, Iz = –20 až 60.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny černoze, znaky 3.3, 3.5, 4.3, 4.4, 4.7.

Klíma zóny hnedozemí, znak 4.10.

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 6.13, 6.17.

Klíma zóny hnedých lesných pôd, znaky 4.21, 6.17, 6.21, 6.22.

Oblasť Podunajskej nížiny má nížinnú klímu s teplotnou amplitúdou 22 °C, na malej ploche 23 °C. Nadmorská výška asi 105–250 m, klimatické znaky so základnými indexmi 3, 4, je najsuššia a v lete najteplejšia v ČSSR. Klíma má veľkú centrálnu plochu, s malou zmenou klimatických prvkov, ktoré sa rýchlo menia okolo rámca pohorí. Rozoznávame tu:

Región centrálnej časti Podunajskej nížiny s rovinnou nížinnou klímou, s teplotnou amplitúdou 22 °C, ktorá je teplá a suchá s miernou zimou. Nadmorská výška asi 105–120 m, klimatické znaky 3.2 a 3.4.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny zasolených pôd, znaky 3.2, čiastočne 3.4.

Klíma zóny mycelárno-karbonátovej černoze, znak 3.4.

Región západnej a severozápadnej príhorskej časti Podunajskej nížiny s príhorskou nížinnou klímou, ktorá má teplotnú amplitúdu 22 až 21 °C. Je to klíma teplá, suchá až mierne vlhká. Nadmorská výška asi 115–230 m, klimatické znaky 3.4, 3.8, 3.13, 3.19, 4.14, Iz = –20 až 60.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny černoze, znak 3.4.

Klíma zóny hnedozeme, znaky 3.8, 3.13, 3.19, 4.14.

Región severovýchodnej príhorskej časti Podunajskej nížiny s príhorskou nížinnou klímou a s teplotnou amplitúdou 23 až 21 °C, ktorá je teplá s miernou zimou a mierne suchá až mierne vlhká. Nadmorská výška asi 105–250 m, klimatické znaky 2.1, 2.5, 3.4, 3.5, 3.9, 3.14, 4.6, 4.9, 4.10, 4.15, 4.21, 6.12, Iz = –20 až 60.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny černoze, znaky 2.1, 3.4, 3.5, 4.6.

Klíma zóny hnedozeme, znaky 2.5, 3.9, 4.6, 4.9, 4.10, 4.15, 4.21.

Región Hronskej pahorkatiny s vertikálnou diferenciáciou nížinnej klímy s teplotnou amplitúdou 23 až 21 °C, ktorá je teplá s miernou zimou, suchá až

mierne suchá. Nadmorská výška asi 105–220 m, klimatické znaky 2.1, 2.5, 3.4, 3.9, 4.6, 4.9, $I_z =$ pod -20 až 0.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny černoze, znaky 2.1, 3.4, 4.6.

Klíma zóny hnedoze, znaky 2.5, 3.9, 4.9.

Oblasť Východoslovenskej nížiny má nížinnú klímu s teplotnou amplitúdou 24°C , na malej ploche 23 až 22°C . Nadmorská výška asi 95–470 m, klimatické znaky so základnými indexmi 1, 2, 3. Oproti klíme na Podunajskej nížine má chladnejšie zimy a viac zrážok. Je tu:

Región západnej príhorskej časti Východoslovenskej nížiny s príhorskou nížinnou klímou a s teplotnou amplitúdou 24 až 22°C , ktorá je teplá s chladnou zimou, mierne suchá až mierne vlhká. Nadmorská výška asi 95–250 m, klimatické znaky 1.1, 1.2, 1.3, 2.3, 2.6, 3.10, 3.5, $I_z = -20$ až 60.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny černoze, znaky 1.1, 2.2, 2.6.

Klíma zóny hnedoze, znak 1.2.

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 2.6, 2.10, 2.15, 3.10, 3.15, 3.20.

Región východnej príhorskej časti Východoslovenskej nížiny s príhorskou nížinnou klímou a s teplotnou amplitúdou 24 až 22°C , ktorá je teplá s chladnou zimou, mierne suchá až mierne vlhká. Nadmorská výška asi 100–250 m, klimatické znaky 1.1, 1.2, 1.4, 2.6, 2.10, 2.15, 3.10, 3.15, 3.20, $I_z = -20$ až 60.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny černoze, znak 1.2.

Klíma zóny hnedoze, znaky 1.2, 1.1.

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 2.6, 2.10, 2.15, 3.10, 3.15 a 3.20.

Región Zemplínskych vrchov s vertikálnou zonálnosťou nížinnej klímy, s teplotnou amplitúdou 23 až 22°C , s klímou teplou a vlhkou. Nadmorská výška asi 100–470 m, klimatické znaky 2.6, 3.10, $I_z = 0$ až 60. Je tu iba klimatický okrsk.

Klíma zóny hnedých lesných pôd, ktorú sme už opísali.

2.2 *Oblasti pohorí čs. Karpát*. Podľa klimatických znakov rozlišujeme v nich klímu kotlín a klímu horských strání s kontinentálnou klímou pri teplotnej amplitúde 24 až 15°C . Z dynamických príčin sú v nich pomerne nižšie zimné a vyššie letné teploty, menšia ročná oblačnosť a vlhkosť vzduchu atď. ako na rovnakých nadmorských výškach pohorí Českej vysočiny. Pohoria čs. Karpát sú na zrážky bohatšie ako pohoria Českej vysočiny, a to najmä vplyvom výdatnejších dažďov z južných cyklonálnych prúdení. Tiež zonalitu vegetačno-pôdnych zložiek majú čs. Karpaty vo väčších nadmorských výškach. Porovnanie sme opísali v predošlej kapitole.

Oblasť kotlín čs. Karpát má kotlinovú klímu s teplotnými amplitúdami 24 až 19°C . Nadmorské výšky asi 130–1000 m, klimatické znaky základných indexov 1, 2, 3, 4 a 6. Rozlišuje sa tu:

Región Lučenecko-rimavskej kotliny s teplotnou amplitúdou 24 až 22°C , s teplou, mierne suchou klímou a s chladnou zimou. Nadmorská výška asi 160–300 m, klimatické znaky 1.1, 2.1, 2.2, 2.6, 2.10, 3.10, 3.11, 3.15, $I_z = -20$ až 0.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny hnedozemí, znaky 1.1, 2.1, 2.2.

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 2.6, 2.10, 3.10, 3.11, 3.15.

Región Ipeľskej kotliny s teplotnou amplitúdou 23 až 22°C a s teplou, suchou až mierne suchou klímou, s chladnou zimou. Nadmorská výška asi 130–300 m, klimatické znaky 2.1, 2.6, 3.9 a 3.15, $I_z =$ pod -20 až 0.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny hnedozemí, znaky 2.1, 3.9.

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 2.6, 3.9, 3.15.

Región Košickej kotliny s teplotnou amplitúdou 23 až 21 °C s teplou, mierne vlhkou klímou s chladnou zimou. Nadmorská výška asi 160–400 m, klimatické znaky 2.2, 2.6, 2.7, 2.10, 3.11, 3.15, 4.11, 4.16 $I_z = 0$ až 60.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny černoze, znak 2.2.

Klíma zóny hnedozemí, znaky 2.2, 2.6.

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 2.6, 2.7, 2.10, 3.10, 3.11, 3.15, 4.11, 4.16.

Región Zvolenskej a Pliešovskej kotliny s teplotnou amplitúdou 23 °C s teplou až mierne teplou, mierne vlhkou až vlhkou klímou a s chladnou až studenou zimou. Nadmorská výška asi 300–500 m, klimatické znaky 2.11, 2.16, 2.18, 2.19, 3.15, 3.16, 3.20, 3.21, 3.27, $I_z = 0$ až 120. Je tu iba klimatický okrsk.

Klíma zóny illimerizovaných pôd.

Región Hornádskej kotliny s teplotnou amplitúdou 23 °C a s mierne teplou, mierne vlhkou klímou so studenou zimou. Nadmorská výška asi 300–700 m, klimatické znaky 2.4, 2.8, 2.9, 2.13, 3.12, 3.17, 4.23, 4.28, $I_z = 0$ až 60.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 2.4, 2.8, 2.9, 3.12.

Klíma zóny hnedých lesných pôd, znaky 3.12, 3.17, 4.23, 4.28.

Región Horehronského podolia s teplotnými amplitúdami 23 až 22 °C a s mierne teplou až mierne chladnou, vlhkou klímou so studenou zimou. Nadmorská výška asi 430–1000 m, klimatické znaky 2.17, 3.22, 3.27, 3.28, 4.29 a 4.32, $I_z = 60$ až 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 2.17, 2.18, 3.22.

Klíma zóny hnedých lesných pôd, znaky 3.27, 3.28, 4.29, 4.34.

Región Rožňavskej kotliny s teplotnými amplitúdami 22 °C a s teplou až mierne teplou, mierne vlhkou klímou a s chladnou zimou. Nadmorská výška asi 280–450 m, klimatické znaky 3.15, 3.21, $I_z = 0$ až 60. Je tu iba klimatický okrsk.

Klíma zóny illimerizovaných pôd, ktorú sme už opísali.

Región Popradskej kotliny s teplotnými amplitúdami 22 až 21 °C a s mierne teplou až mierne chladnou, mierne suchou až vlhkou klímou so studenou zimou. Nadmorská výška asi 570–1000 m, klimatické znaky 3.12, 3.17, 4.18, 4.23, 6.26, 9.2, $I_z = -20$ až 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 3.12, 3.17, 4.18, 4.23.

Klíma zóny hnedých lesných pôd, znaky 6.28, 9.2.

Región Považského podolia, kotliny Hornej Nitry a Žiar-
skej kotliny s teplotnými amplitúdami 21 °C a s klímou teplou až mierne teplou,
s mierne vlhkou až vlhkou a s chladnou zimou. Nadmorská výška asi 200–500 m,
klimatické znaky 3.9, 3.20, 4.15, 4.16, 4.20, 4.21, 4.26, $I_z = 0$ až 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny hnedozemí, znaky 3.9, 4.15.

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 4.15, 4.16, 4.20, 4.21, 4.26.

Región Žilinskej a Turčianskej kotliny s teplotnou amplitúdou 21 °C, s klímou mierne teplou, vlhkou a s chladnou zimou. Nadmorská výška asi

300–700 m, klimatické znaky 4.21, 4.22, 4.27, 6.22, 6.26, $I_z = 60$ až 120. Je tu iba klimatický okrskok.

Klíma zóny illimerizovaných pôd, ktorú sme už opísali.

Región Ostravskej panvy, Hlučinskej tabule a Moravskej brány s teplotnou amplitúdou 21 °C a s mierne teplou, mierne vlhkou až vlhkou klímou. Nadmorská výška asi 200–350 m, klimatické znaky 4.10, 4.15, 4.20, 4.25, 6.13, 6.17 a 6.21, $I_z = 0$ až 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny hnedozemí, znaky 4.10, 4.15, 6.13, 6.17.

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 4.20, 4.25, 6.17, 6.21.

Región Liptovskej kotliny s teplotnou amplitúdou 21 °C a s klímou mierne teplou až mierne chladnou, vlhkou, so studenou zimou. Nadmorská výška asi 480–1000 m, klimatické znaky 4.17, 4.22, 4.23, 4.28, 4.33, 6.28, 6.32, $I_z = 60$ až 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 4.17, 4.22, 4.23.

Klíma zóny hnedých lesných pôd, znaky 6.28, 6.32, 4.33, 4.28, 4.23.

Región Oravskej kotliny s teplotnou amplitúdou 21 °C a s klímou mierne teplou až mierne chladnou, veľmi vlhkou a s chladnou zimou. Nadmorská výška asi 600–750 m, klimatické znaky 4.22, 4.27, 6.27, $I_z =$ nad 120. Je tu iba klimatický okrskok.

Klíma zóny illimerizovaných pôd, ktorú sme už opísali.

Oblasť horských strání čs. Karpát s klímou strání v pohoriach a s teplotnou amplitúdou 23 až 15 °C. Nadmorská výška asi 140–2655 m, základné indexy klimatických znakov od 3 do 13, zmeny klimatických prvkov s nadmorskou výškou majú isté rozdiely podľa expozície a smeru pribúdania kontinentality. Rozlišujeme tu:

Región Cerovej vrchoviny s teplotnou amplitúdou 23 °C a s klímou teplou až mierne teplou a mierne vlhkou. Nadmorská výška asi 180–720 m, klimatické znaky 2.2, 2.6, 2.7, 2.11, 3.6, 3.10, 3.11, $I_z = 0$ až 60.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny hnedozemí, znaky 2.2 a 2.6.

Klíma zóny illimerizovaných pôd nad 300 m n. m., znaky 2.7, 2.11 a 3.6.

Región Slovenského krasu s teplotnou amplitúdou 22 °C a s klímou mierne teplou až mierne vlhkou. Nadmorská výška asi 300–850 m, klimatické znaky 3.15, 3.16, 3.18, 3.22, 3.27, 4.17, 4.22, $I_z = 0$ až 60. Je tu iba jeden klimatický okrskok.

Klíma zóny illimerizovaných pôd, ktorú sme už opísali.

Región Krupinských vrchov a Javoria s teplotnou amplitúdou 23 až 21 °C a s klímou mierne teplou až mierne chladnou, mierne vlhkou až vlhkou. Nadmorská výška asi 200–1044 m, základné indexy klimatických znakov 2, 3, 4 a 6, $I_z = 0$ až 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 2.11, 3.9, 3.14, 3.15, 3.16.

Klíma zóny hnedých lesných pôd nad 400 m n. m.; znaky 2.17, 3.16, 3.21, 3.27, 4.21.

Región Vihorlatu s teplotnou amplitúdou 22 až 21 °C, s klímou mierne teplou až mierne chladnou, vlhkou až veľmi vlhkou. Nadmorská výška asi 150–1076 m, klimatické znaky 3.21, 3.26, 3.27, 3.31, 3.32, 4.32, 4.33, 4.34, $I_z = 60$ až nad 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 3.21, 3.26, 3.27.

Klíma zóny hnedých lesných pôd nad 400 m n. m., znaky 3.31, 3.32, 4.32, 4.33, 4.34.

Región Polany, Gemerského a Veporského rudohoria s teplotnou amplitúdou 22 až 20 °C a s klímou mierne teplou až chladnou, vlhkou až výrazne vlhkou. Nadmorská výška asi 600–1477 m, základné indexy klimatických znakov 3, 4, 5, 6, 7 a 9, Iz = 60 až nad 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 2.7, 2.11, 2.12, 2.16, 3.15.

Klíma zóny hnedých lesných pôd asi medzi 400–1300 m n. m., znaky 2, 3, 4, 5, 6.

Klíma zóny horských podzolov nad 1300 m n. m., znaky 7.4, 9.4.

Región Levočských vrchov, Braniska, Čerchova a Spišskej vrchoviny s teplotnou amplitúdou 22 až 21 °C a s klímou mierne teplou až mierne chladnou, mierne vlhkou až vlhkou. Nadmorská výška asi 300–1290 m, základné indexy klimatických znakov 3, 4, 5 a 7, čiastočne 2, Iz = 0 až 60.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 2.3, 3.7, 3.11.

Klíma zóny hnedých lesných pôd asi od 400 do 1290 m n. m., znaky 2, 3, 4, 5 a 7.

Klíma zóny horských podzolov nad 1200 m n. m., znaky 5.1, 5.2, 7.1.

Región Malých Karpát a Myjavskej pahorkatiny s teplotnou amplitúdou 22 až 21 °C a s klímou teplou až mierne teplou, mierne vlhkou. Nadmorská výška asi 130–768 m, klimatické znaky 3, 4 a 6, čiastočne 2, Iz = 0 až 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 4.20, 4.21, 4.26, 3.19.

Klíma zóny hnedých lesných pôd nad 400 m n. m., znaky 3.25, 3.29, 3.30, 4.31.

Región Pohronského Inovca a Štiavnických vrchov s teplotnou amplitúdou 21 až 20 °C a s klímou mierne teplou až mierne chladnou, mierne vlhkou. Nadmorská výška asi 200–1009 m, základné indexy klimatických znakov 3, 4 a 6, Iz = 0 až 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znak 4.15.

Klíma zóny hnedých lesných pôd, znaky 3.25, 3.26, 4.26, 4.27, 4.28, 4.32, 6.26, 6.27.

Región Spišskej Magury a Papína s teplotnou amplitúdou 22 až 21 °C a s klímou mierne teplou až mierne chladnou, vlhkou. Nadmorská výška asi 550–1259 m, základné indexy klimatických znakov 3, 4, 6 a 7, Iz = 60 až nad 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 3.17, 4.18, 4.23.

Klíma zóny hnedých lesných pôd nad 600 m n. m., znaky 3, 4, 6 a 7.

Región Nízkych a Východných Beskýd s teplotnou amplitúdou 22 až 21 °C a s klímou mierne teplou až mierne chladnou, vlhkou až veľmi vlhkou. Nadmorská výška asi 120–1221 m, základné indexy klimatických znakov 3, 4, 5, čiastočne 2, Iz = 60 až nad 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 3 a 4.

Klíma zóny hnedých lesných pôd nad 400 m, znaky 3 a 5.

Región Slanského pohoria s teplotnou amplitúdou 22 až 21 °C a s klímou mierne teplou až mierne chladnou, mierne vlhkou až vlhkou. Nadmorská výška asi 180–1092 m. Základné indexy klimatických znakov 3, 4 a čiastočne 2, Iz = 0 až 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 2.7, 3.11, 3.16, 3.21, 4.21.

Klíma zóny hnedých lesných pôd nad 350 m n. m., znaky 3 a 4.

Región Považského Inovca s teplotnou amplitúdou 21 °C, nepatrne

20 °C a s klímou mierne teplou až mierne chladnou, mierne vlhkou až vlhkou. Nadmorská výška asi 150–1042 m, klimatické znaky 4.15, 4.16, 4.21, 4.22, 4.27, 6.31, $I_z = 0$ až 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 4.15, 4.16, 4.20.

Klíma zóny hnedých lesných pôd nad 350 m n. m., znaky 4.16, 4.22, 4.27, 6.31, 6.32.

Región Tribeča s teplotnou amplitúdou 21 °C, nepatrne 20 °C a s klímou mierne teplou až mierne chladnou, mierne vlhkou. Nadmorská výška asi 200–829 m, klimatické znaky 4.10, 4.16, 4.21, 4.27, 6.17, 6.22, 6.27, $I_z = 0$ až 60.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 4.10, 4.16, 4.21.

Klíma zóny hnedých lesných pôd nad 350 m n. m., znaky 4.27, 6.17, 6.22, 6.27.

Región Spišského rudohoria s teplotnou amplitúdou 21 až 20 °C, málo 22 °C a s klímou mierne teplou až mierne chladnou, vlhkou až výrazne vlhkou. Nadmorská výška asi 350–1323 m, základné indexy klimatických znakov 3, 4, 6, 7 a nepatrne 2, $I_z = 60$ až nad 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 3.15, 3.21, 4.22 a 2.16.

Klíma zóny hnedých lesných pôd medzi 500–1200 m n. m., znaky 3, 4, 6, 7.

Klíma zóny horských podzolov nad 1200 m n. m., znaky 6.28, 6.32, 7.4.

Región Vizovickej vrchoviny s teplotnou amplitúdou 20 °C, v dolnej časti 21 °C a s klímou teplou až mierne teplou, mierne vlhkou až vlhkou. Nadmorská výška asi 180–753 m, základné indexy klimatických znakov 4, 6, 8, $I_z = 0$ až 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny hnedozemí, znaky 4.10, 4.15.

Klíma zóny illimerizovaných pôd medzi 250–500 m n. m., znaky 4, 6, 8.

Klíma zóny hnedých lesných pôd nad 500 m n. m., znaky 6.30, 6.31, 8.30.

Región Bielych Karpát s teplotnou amplitúdou 20 °C, málo 21 °C a s klímou mierne teplou až mierne chladnou, mierne vlhkou až vlhkou. Nadmorská výška asi 200–970 m, klimatické znaky 4.15, 4.20, 4.21, 4.26, 4.32, 6.21, 6.25, 6.26, 6.30, 6.31, $I_z = 0$ až 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 4.14, 4.20, 4.21, 4.26, 6.21.

Klíma zóny hnedých lesných pôd nad 500 m n. m., znaky 4.32, 6.21, 6.25, 6.26, 6.30, 6.31.

Región Javorníkov a Kysuckých vrchov s teplotnou amplitúdou 20 °C, v dolnej časti 21 °C a s klímou mierne teplou až mierne chladnou, veľmi, až výrazne vlhkou. Nadmorská výška asi 250–1071 m, klimatické znaky 4.21, 4.26, 4.32, 6.26, 6.30, 6.31, 6.35, 6.36, 6.38, 8.30, $I_z =$ nad 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 4.21, 4.26.

Klíma zóny hnedých lesných pôd nad 550 m n. m., znaky 4.26, 4.32, 6.26, 6.30, 6.31, 6.35, 6.38, 8.30.

Región Strážovských vrchov s teplotnou amplitúdou 20 °C, v dolnej časti 21 °C a s klímou mierne teplou až mierne chladnou, vlhkou až výrazne vlhkou, s miernou až studenou zimou. Nadmorská výška asi 250–1214 m, základné indexy klimatických znakov 4, 6, 8, $I_z = 60$ až nad 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 4.15, 4.16, 4.20, 4.21 a 3.20.

Klíma zóny hnedých lesných pôd nad 500 m n. m., znaky 4.21 až 4.31, 6.21, 6.22, 6.26, 6.27, 8.30.

Región Vtáčnika s teplotnou amplitúdou 20 až 21 °C, s klímou mierne teplou až mierne chladnou, mierne vlhkou až výrazne vlhkou. Nadmorská výška asi 260–1346 m, základné indexy klimatických znakov 4, 6, 7, $I_z = 0$ až nad 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 4.16, 4.26, 4.27, 6.26.

Klíma zóny hnedých lesných pôd nad 400 m n. m., znaky 4.32, 4.33, 6.36, 6.30, 6.31, 6.35, 7.4.

Región Žiaru s teplotnou amplitúdou 20 až 21 °C a s klímou mierne teplou až mierne chladnou, vlhkou až veľmi vlhkou. Nadmorská výška asi 300–1024 m, klimatické znaky 4.26, 4.27, 4.32, 4.33, 6.31, $I_z = 60$ až nad 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 4.26 a 4.27.

Klíma zóny hnedých lesných pôd nad 400 m n. m., znaky 4.32, 4.33 a 6.31.

Región Kremnických vrchov s teplotnou amplitúdou 20 až 21 °C a s klímou mierne teplou až mierne chladnou, vlhkou až výrazne vlhkou. Nadmorská výška asi 300–1318 m, základné indexy klimatických znakov 3, 4, 6, 7, 11, $I_z = 60$ až nad 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 3.15, 3.20, 4.20, 4.21, 4.26.

Klíma zóny hnedých lesných pôd nad 400 m n. m., znaky 4, 6, 7, 11.

Región Hostýnských a Vsetinských vrchov s teplotnou amplitúdou 20 až 21 °C a s klímou mierne teplou až mierne chladnou, vlhkou až výrazne vlhkou. Nadmorská výška asi 200–1024 m, základné indexy klimatických znakov 4, 6, 8, $I_z = 60$ až nad 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 4.26, 6.21 a 6.26.

Klíma zóny hnedých lesných pôd nad 500 m n. m., znaky 6.30, 6.31, 6.35, 6.36 a 8.30.

Región Malej Fatry (okrem Krivánskej) s teplotnou amplitúdou 21 až 19 °C a s klímou mierne teplou až chladnou, vlhkou až výrazne vlhkou. Nadmorská výška asi 400–1476 m, klimatické znaky 4.27, 4.32, 4.33, 6.32, 6.36, 7.4, 11.5, $I_z = 60$ až nad 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny hnedých lesných pôd do 1200 m n. m., znaky 4.27, 4.32, 4.33, 6.32, 6.36.

Klíma zóny horských podzolov nad 1200 m n. m., znaky 7.4 a 11.5.

Región Oravskej Magury, Skorušiny a Chočských vrchov s teplotnou amplitúdou 21 až 19 °C a s klímou mierne teplou až chladnou, veľmi vlhkou až výrazne vlhkou. Nadmorská výška asi 500–1610 m, základné indexy klimatických znakov 3, 4, 5, 6, 7 a 11, $I_z =$ nad 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny hnedých lesných pôd do 1200 m n. m., znaky 3, 4, 5, 6.

Klíma zóny horských podzolov nad 1200 m n. m., znaky 7.4, 7.5, 11.7.

Región Podbeskydskej pahorkatiny a Slezských Beskýd s teplotnou amplitúdou 20 až 19 °C a s klímou mierne teplou, mierne vlhkou až veľmi vlhkou. Nadmorská výška asi 250–964 m, základné indexy klimatických znakov 4, 6, 8, $I_z = 0$ až nad 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 4.10, 4.15, 4.30, 6.17, 6.21, 6.25, 6.29.

Klíma zóny hnedých lesných pôd nad 500 m n. m., znaky 4.26, 4.31, 4.35, 6.21, 6.35, 6.37, 8.31.

Región Moravskoslezských Beskýd s teplotnou amplitúdou 20 až 19 °C a s klímou mierne chladnou až chladnou, veľmi vlhkou až výrazne vlhkou. Nadmorská výška asi 400–1324 m, základné indexy klimatických znakov 6, 8, 9, 11, Iz = nad 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny illimerizovaných pôd, znaky 4.26, 6.21, 6.26, 6.31, 6.34, 6.35, 8.30.

Klíma zóny hnedých lesných pôd medzi 500–1200 m n. m., znaky 6, 8, 9, 11.

Klíma zóny horských podzolov nad 1100 m n. m., znaky 8.31, 8.32, 9.7 a 11.10.

Región Slovenských Beskýd s teplotnou amplitúdou 20 až 18 °C a s klímou mierne teplou až chladnou, veľmi vlhkou až výrazne vlhkou. Nadmorská výška asi 400–1725 m, klimatické znaky 4.32, 4.34, 4.37, 6.27, 6.32, 6.36, 7.5 a 9.8, Iz = nad 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny hnedých lesných pôd, znaky 4.32, 4.33, 4.34, 4.37, 6.32, 6.36, 7.5.

Klíma zóny horských podzolov medzi 1250–1600 m n. m., znaky 7.5, 9.8.

Klíma zóny alpínskych mačínových pôd nad 1600 m n. m., znak 9.8.

Región Krivánskej Malej Fatry s teplotnou amplitúdou 20 až 19 °C a s klímou mierne teplou až studenou, veľmi až výrazne vlhkou. Nadmorská výška asi 450 až 1709 m, klimatické znaky 4.33, 4.37, 5.4, 6.27, 6.32, 7.4, 7.5, Iz = nad 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny hnedých lesných pôd, znaky 4.33, 4.37, 6.27, 6.32.

Klíma zóny horských podzolov medzi 1200–1709 m n. m., znaky 5.4, 7.4, 7.5, 9.6.

Klíma zóny alpínskych mačínových pôd nad 1600 m n. m., znak 9.6.

Región Veľkej Fatry s teplotnou amplitúdou 20 až 18 °C s klímou mierne teplou až chladnou, veľmi až výrazne vlhkou. Nadmorská výška asi 500–1592 m, základné indexy klimatických znakov 4, 5, 6, 7, 9, Iz = nad 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny hnedých lesných pôd, znaky 5.5, 7.4, 7.5, 11.7.

Klíma zóny horských podzolov nad 1200 m n. m., znaky 7.4, 7.5, 11.7.

Klíma zóny horských podzolov nad 1200 m n. m., znaky 7.4, 7.5 a 11.7.

Región Nízkyh Tatier s teplotnou amplitúdou 19 až 17 °C a s klímou mierne chladnou až studenou, veľmi až výrazne vlhkou. Nadmorská výška asi 500–2043 m, základné indexy klimatických znakov 4, 6, 7, 9, 11, 12 a čiastočne 3, Iz = nad 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny hnedých lesných pôd, znaky 4, 6, 7, 9, 11.

Klíma zóny horských podzolov medzi 1300–1850 m n. m., znaky 9, 11, 12.

Klíma zóny alpínskych mačínových pôd nad 1800 m n. m., znaky 9, 11, 12.

Región Vysokých Tatier s teplotnou amplitúdou 19 až 15 °C a s klímou mierne chladnou až studenou, veľmi až výrazne vlhkou. Nadmorská výška asi 700–2655 m, základné indexy klimatických znakov 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 13, Iz = nad 120.

Spektrum klimatických okrskov

Klíma zóny hnedých lesných pôd, znaky 4, 5, 7, 9, 11.

Klíma zóny horských podzolov medzi 1400–1900 m n. m., znaky 5.6, 5.7, 7.7, 11.10.

Klíma zóny alpínskych mačínových pôd medzi 1800–2000 m n. m., znaky 9, 11, 12, 13.

LITERATÚRA

1. ALISOV, B. P. a kol.: Kurs klimatológie I, II, III. Leningrad 1952—1954. — 2. ALISOV, B. P., POLTARAUŠ, B. V.: Klimatologija. Moskva 1962. — 3. Atlas podnebia Československej republiky. Praha a Bratislava 1958. — 4. Atlas Československé socialistické republiky. Praha 1966. — 5. BÖHM, H.: Eine Klimakarte der Rheinland. Erdkunde, 18, 1964, č. 3, s. 202—206. — 6. DOSTÁL, J.: Fyto geografické členění ČSR, Sbor. Čs. spol. zeměp., 62, 1957, č. 6, s. 1—18. — 7. KNOCH, K., SCHULZE, A.: Methoden der Klimaklassifikation. Gotha 1954. — 8. KONČEK, M., PETROVIČ, Š.: Klimatické oblasti Československa. Meteorol. Zpr., 10, 1957, č. 5, s. 113—119. — 9. KÖPPEN, W.: Grundriss der Klimakunde. Leipzig 1937. — 10. LIVEROVSKIJ, J. A., KORNBLJUM, E. A.: Zonalnosť počvennogo pokrova predgornych territorij. Izv. AN SSR, Ser. geogr., 1960, 3, s. 34—41.

11. MAZÚR, E.: K zásadám geomorfologickej rajonizácie Západných Karpát. Geogr. Čas., 16, 1964, č. 3, s. 281—288. — 12. MAZÚR, E.: Geography of Today and its Perspective. Geogr. Čas., 20, 1968, č. 3, s. 201—211. — 13. MIČIAN, L.: Prehľadná pôdnogeografická regionalizácia Slovenska. Geogr. Čas., 18, 1966, č. 4, s. 296—311. — 14. PAULOVIČ, J.: Niektoré problémy a aspekty exaktizačného procesu v geografii. Geogr. Čas., 18, 1966, č. 3, s. 252—268. — 15. PE-LÍŠEK, J.: Výšková pôdná pásmitosť strednej Evropy. Praha 1966. — 16. PETROVIČ, Š. a kol.: Klimatické a fenologické pomery Západoslovenského kraja. Praha 1968. — 17. Podnebí Československé socialistické republiky. Souborná studie. Praha 1969. — 18. RODOMAN, B. B.: Logičeskije i kartografičeskije formi rajonirovanija i zadači ich izučeniija. Izv. An SSSR, Ser. geogr., 1965, č. 4, s. 113—126. — 19. TARÁBEK, K.: Problémy pôdnogeografickej rajonizácie ČSSR a jej niektoré vzťahy k fyzickogeografickej rajonizácii. Geogr. Čas., 18, 1966, č. 2, s. 97—112. — 20. TARÁBEK, K.: Problémy klimageografickej regionalizácie. Geogr. Čas., 20, 1968, č. 1, s. 3—17.

21. TOMLAIN, J.: Časové a priestorové rozloženie zložiek radiačnej bilancie na území ČSSR. Meteorol. Zpr., 17, 1964, č. 6, s. 169—173. — 22. Výskumný ústav pôdozvedectva a výživy rastlín, Bratislava: Charakteristika a členenie pôdnoekologických jednotiek SSR. Bratislava 1973.

Koloman Tarábek

DIE WICHTIGSTEN KLIMAGEOGRAPHISCHEN EINHEITEN DER TSCHECHOSLOWAKISCHEN SOZIALISTISCHEN REPUBLIK

Im Rahmen der staatlichen Aufgabe „Geographische Regionalisation der Tschechoslowakei“ durchführten wir im Geographischen Institut der Slowakischen Akademie der Wissenschaften, in den Jahren 1968—1971, die unten beschriebene klimageographische Regionalisation der Tschechoslowakei. Sie wurde im Sinne folgender Prinzipien des Systems von Landschaftskomplexen ausgeführt:

1. Das Klima ist eine Landschaftskomponente, d. h. das Klima und die übrigen Komponente der Landschaft bilden eine Einheit bzw. Komplex.

2. Bei der klimatischen Komponente der Landschaft (wie bei allen anderen), die mit dem Komplex des Austausches von Stoffen und Energie verbunden ist, studieren wir ihre räumliche Differenziation nach Genese, Prozessen, aber auch nach der räumlichen Differenziation der übrigen, d. h. boden-bio-klimatischen Komponenten.

3. Auf verschiedenen taxonomischen Stufen der klimageographischen Einheiten gelten in der Atmosphäre abwechselnd zonale und azonale Prozesse:

- a) der zonale Faktor *Radiation und Luftmassen* bildet unsere gemässigte klimatische Zone,
- b) azonale Verhältnis *Ozean-Festland* zergliedert die Zone in klimatische Gebiete,

VYSVETLIVKY K MAPE Č.3

OCEÁNSKA KLÍMA ČESKEJ VYSOČINY

KLIMATIČKÁ OBLAST	OCEÁNSKA NÍZINNA KLÍMA		OCEÁNSKA HORSKA KOTLINOVÁ KLÍMA					OCEÁNSKA HORSKA KLÍMA PLOŠÍN		
KLIMAT. REGIÓ NÍZINA, KOTLINA	ČESKÁ TABULA	RALSKÁ PAH.	CHERSKÁ SOKOL.	PLZEŇSKÁ	Č. BUDĚJ.-TŘEBŮŇ	LIBERECKÁ	MOSTECKÁ	PLOŠINY	VERTIK. DIPER.	VERTIK. ZONÁL.
ŠTRUKTÚRA KLIMATICKÝCH OKRSKOV	a b c	c	c	b c	c	c	a b c	b c	c	d e

KLIMATIČKÁ OBLAST	OCEÁNSKA HORSKÁ KLÍMA STRÁNÍ					
KLIMAT. REGIÓ POHORIE	KRUŠNÉ HORY	KRKON. JIZER. JES.	ŠUMAVA	ČESKÝ LES	HR. JESEŇSKÝ	ORLICKÉ H.
ŠTRUKTÚRY KLIMATICKÝCH OKRSKOV	d e	d e	c d	c d	d e	d e

HRANICE MEDZI KLIMATICKÝMI

MAKRO OBLASTĚMI

OBLASTĚMI

REGIÓNYMI

OKRSKAMI

KLIMATICKÉ VARIETY ZÓN

- a ČERNOZEMÍ
- b HNEDOZEMÍ
- c ILIMERIZOV. PŮD
- d HNEDÝCH LES. PŮD
- e HORSKÝCH PODZOLŮ

KONTINENTÁLNA KLÍMA ČS. KARPÁT

KLIMATICKÁ OBLASŤ	KONTINENTÁLNA NÍŽINNÁ KLÍMA									
KLIMATICKÝ REGIÓN NÍŽINA	PRÍHORSKÝ ZAP. ČASŤ MOR. ÚVALOV	PRÍHORSKÝ MOR. ÚVALY ZAHORIE	VERTIK. ZONÁL. KARPATSKÝ „OSTROV“	ROVINNÝ STRED PODUNAJ NÍŽ.	PRÍHORSKÝ ZAP. ČASŤ PODUNAJ NÍŽ.	PRÍHOR SEV. ČASŤ PODUNAJ NÍŽ.	VERTIKÁL. DIFER. SEVEROVÝCH ČASŤ PODUNAJ NÍŽINY	PRÍHORSKÝ ZAPAD. ČASŤ VÝCHODSL. NÍŽ.	PRÍHORSKÝ VÝCHOD. ČASŤ VÝCHODSL. NÍŽ.	VERTIK. ZONÁL. ZEMPLÍNSKE VRCHY
ŠTRUKTÚRA KLIMATICKÝCH OKRSKOV	c d	c d e	c d e f	a b	c d e	c d	c d	c d e	c d e	f

KLIMATICKÁ OBLASŤ	KONTINENTÁLNA HORSKÁ KOTLÍNOVÁ KLÍMA												
KLIMATICKÝ REGIÓN KOTLINA	LUČEN-RIMAV.	PEĽSKÁ	KOŠICKÁ	ZVOLEN-PLIEŠOV.	HOREHRONSKÁ	HORNÁDSKA	ROŽŇAVSKÁ	POPRADSKÁ	POVAŽIE - ŽIAR-H. NITRA	TURČIANSKA-ŽILINSKÁ	OSTRAVSKÁ...	LIPTOVSKÁ	ORAVSKÁ
ŠTRUKTÚRA KLIMATICKÝCH OKRSKOV	d e	d e	c d e	e	e f	e f	e	e f	d e	e	d e	e f	e

VYSVETLIVKY K MAPE Č 4 - POKRAČOVANIE

KLIMATICKÁ OBLASŤ	KONTINENTÁLNA HORSKÁ KLÍMA STRÁŇI											
	KLIMATICKÝ REGIÓN POHORIE	CERVOVA VRCH.	SLOV. KRAS	KRUPIN. V. - JAVORIE	VINORLAT	POČANA, GEMER - VEĽOR. RUDOHORIE	LEVOČ. P-BRANSKO CERCHOV	M. KARPATY	HRON. INDOVEC - ŠTIAV. VRCHY	SPIŠ. MAGURA - PENINY	NÍZKE-UTYCH BEZKYOT	SLÁNSKE VRCHY
ŠTRUKTÚRA KLIMATICKÝCH OKRSKOV	d											
	e											

KLIMATICKÝ REGIÓN POHORIE	FOVAŽ. INDOVEC	TRIEBEČ	SPIŠ. RUDOHORIE	BIELE KARPATY	VIZOVIČKÉ VRCHY	JAVORNÍKY, KYŠUC VRCHY	STRAZOVSKÉ VRCHY	VŤAČNÍK	ŠIAR	KREMNIC. VRCHY	HOSTÝNSKE - VEŠTÍN VRCHY
	ŠTRUKTÚRA KLIMATICKÝCH OKRSKOV	e									
f											

KLIMATICKÝ REGIÓN POHORIE	HALÁ. FATRA	ORAV. MAGURA	PODBEZKYD. POM. SLEZ. BEZKYOT	HORAV. SLEZ. BESAYOT	SLOV. BEZKYOT	BRIVÁK. HALÁ. FATRA	VEĽKÁ FATRA	NÍZKE TATRY	VYSOKÉ TATRY
	ŠTRUKTÚRA KLIMATICKÝCH OKRSKOV	f							
g									

- KLIMATICKÉ VARIETY ZON
- a SOUVYCH PŮD
 - b ŽERNODZENÍ MYCÉLARNE KARBONÁ
 - c ŽERNODZENÍ
 - d HNEDODZENÍ
 - e ILLUMERIZOVANÝCH PŮD
 - f HNEDŤCH (LESNÝCH) PŮD
 - g HORSKÝCH PODZOLOV
 - h ALPÍNSKÝCH MAČINOVÝCH PŮD
 - i ALPÍNSKÝCH SUROVÝCH A KALEHTÍCH PŮD
- HRANICE MEDZI KLIMATICKÝMI OBLASŤAMI
- OBLASŤAMI
- REGIÓNMI
- OKRSKAMI

c) die azonale Bedingung *Relief* zergliedert die Gebiete in klimatische Regionen, und
d) in den klimatischen Regionen gibt es klimatische, mit den zonalen boden-bio-klimatischen Komponenten der Landschaft identische Bezirke.

Der Einfluss der *Radiation* und *Luftmassen* äussert sich in der Zirkulation der Atmosphäre. Der Einfluss von *Ozean-Festland* äussert sich in der Ozeanität bzw. Kontinentalität des Klimas, der Einfluss des *Reliefs* in Prozessen des Klimas der Ebenen, Becken oder Gebirgen. Die klimatischen Bezirke zeichnen sich nur durch die unterschiedliche Intensität ihrer Prozesse und Quantität ihrer Klimawerte aus.

4. Die klimatischen Prozesse werden im Raume durch numerische, in mathematisch-logischem Vorgehen bearbeitete Werte ausgewählter Klimaelemente ausgedrückt. Die Karten der Januar- und Julitemperaturen, sowie auch die der jährlichen Niederschläge, die für Erklärung der klimatischen Prozesse massgebend sind, projektieren wir auf eine Karte. Die kleinsten Räume mit spezifischen Kombinationen von Werten der obenerwähnten Klimaelemente stellen die sog. klimatischen Kennzeichen dar. Die Gruppierung von Klimamerkmalen in höhere Einheiten in klimageographische Einheiten (die Richtung der Gliederung *von unten nach oben*) wurde nach spezifischen Raumstrukturen der Merkmale verwirklicht.

5. Die Grenzen zwischen diesen Räumen entsprechen ungefähr den Formen der Erdoberfläche aus folgenden Gründen:

a) die Isolinien der Klimaelemente, sowie, der räumlichen Strukturen der Merkmale, entsprechen den orographischen Formen,

b) den orographischen Formen und ihrer Qualität entsprechen auch die spezifischen Raumspektren der boden-bio-klimatischen Zonen.

6. Die Differenziation dieser klimageographischen Räume wurde durch Typisation erreicht, aber die Einheiten sind quantitative und qualitative Individuen. Dies beweisen die individualen Raumspektren der boden-klimatischen Zonen in den Regionen, sowie auch die individuelle Qualität eines Bodentypes in verschiedenen klimatischen Regionen.

7. In Vergleich mit den traditionellen empirischen oder anderen klimatischen Klassifikationen der Klimatologie, wo sich die Regionen nur mit der Überseehöhe ändern, und als Kriterien für die Klassifikation wichtige klimatische Werte verwendet werden, sind die klimageographischen Einheiten, wie bereits oben erwähnt, horizontale Räume, versehen mit spezifischen atmosphärischen Prozessen, Raumstrukturen der klimatischen Merkmale, boden-bio-klimatischer Zonalität und spezifischen Verhältnissen zu den Landschaftskomponenten.

8. Die festgelegten klimageographischen Räume wurden nach nur zwecks Ermittlung der Prozesse gewählten klimatischen Merkmalen differenziert. Die auf Grund des genetischen Prinzips gewonnenen Räume gelten jedoch für die Komplexe.

Das Territorium der Tschechoslowakei befindet sich, im Sinne der genetischen Klassifikation (nach Alisov), in der gemässigten klimatischen Zone. In dieser Zone gehört das Böhmisches Massiv in das *atlantisch-kontinentale* und die tschechoslowakischen Karpaten in das *kontinental-europäische* klimatische Makrogebiet. In diesen Einheiten unterscheiden wir nach unserer Gruppierung, Ordnung von Klimatischen Keennzeichen, folgende klimatische Räume:

1. Klimatisches Makrogebiet der Böhmisches Masse.

1.1 Gebiet der Böhmisches Kreidetafel mit Tieflandklima. Hier unterscheiden wir 2 klimatische Regionen mit individualen Raumspektren der pedo-bio-klimatischen Bezirke.

1.2 Gebiet der Becken mit Beckenklima, zergliedert in 5 Klimaregionen der einzelnen Becken mit individualen Spektren der Klimabezirke.

1.3 Gebiet der Gebirgsplateaus mit Ebenenklima, wo wir 3 Klimaregionen unterscheiden mit individualen Raumspektren der pedo-bio-klimatischen Bezirke.

1.4 Gebiet der Gebirge mit Hangklima, bestehend aus 6 klimatischen Regionen der einzelnen Gebirge, mit individualen Spektren der Klimabezirke.

2. Klimatisches Makrogebiet der tschechoslowakischen Karpaten.

2.1 Gebiet der Depresien von Mähren, wo wir 3 Klimaregionen mit selbständigen Spektren der Klimabezirke unterscheiden.

2.2 Gebiet der Donautiefebene mit Tiefebenenklima, verteilt in 4 Klimaregionen mit individualen Spektren der Klimabezirke.

2.3 Gebiet der Ostslowakischen Tiefebene mit Tiefebene Klima, wo wir 3 Klimaregionen unterscheiden mit selbständigen Spektren der Klimabezirke.

2.4 Gebiet der Becken mit Beckenklima, zerteilt in 13 Klimaregionen der einzelnen Becken mit selbständigen Spektren der Klimabezirke.

2.5 Gebiet der Berge mit Hangklima, wo wir 31 Klimaregionen der einzelnen Gebirge mit selbständigen Spektren der Klimabezirke unterscheiden.

Aus dem Slowakischen übersetzt von J. Belaj

Tabelle 1. Charakteristiken des ozeanischen Klimas der Böhmisches Masse.

Tabelle 2. Charakteristiken des kontinentalen Klimas der tschechoslowakischen Karpaten.

Karte 1. Klimatische Merkmale der Böhmisches Masse.

Karte 2. Klimatische Merkmale der tschechoslowakischen Karpaten.

Karte 3. Klimageographische Regionen der Böhmisches Masse.

Karte 4. Klimageographische Regionen der tschechoslowakischen Karpaten.